

# Profiel Onderzoeksjournalist

Wat is een onderzoeksjournalist?



<b>Inleiding</b>	<b>2</b>
<b>Omschrijving</b>	<b>3</b>
<b>Kenmerken</b>	<b>4</b>
Soort medium (DSP groep, 2018)	4
Arbeidsrelatie	5
Top 3 knelpunten	5
<b>Functies</b>	<b>6</b>
Workflow	6
<b>Voorbeelden</b>	<b>7</b>
<b>Doelgroep:</b>	<b>8</b>
<b>Bronnenlijst</b>	<b>9</b>

# Inleiding

In dit document zal informatie te vinden zijn over wat een onderzoeksjournalist is. Op basis van die informatie zal er een soort profiel gemaakt worden wat voor ons dient als een houvast aan het begin van het project. Doordat we geen tot weinig contact en informatie hebben met en over onderzoeksjournalisten, kunnen we geen persona of archetype maken. Dit is de reden dat we een soort profiel maken in dit document dat we later kunnen aanvullen met de informatie waar we momenteel niet over beschikken.

# Omschrijving

Volgens het Fonds BJP is een onderzoeksjournalist een kritische en diepgravende journalist. Hij probeert verbanden te zoeken die een normale journalist niet zou zoeken om zo het nieuws meer betekenis of waarde te geven. Hij steekt veel tijd in zijn onderzoek, het zoeken van bronnen, het controleren van feiten etc. Dit doet hij door ook scherpe vragen te formuleren en van verschillende invalshoeken iets te bekijken.

Er zijn 3 soorten onderzoeksjournalistiek (VVOJ, 2022):

De opsporende onderzoeksjournalistiek, dit is onderzoek gericht op het opsporen van overtredingen van wetten, regels of fatsoensnormen, door overheid, bedrijven, organisaties of individuele personen.

De controlerende onderzoeksjournalistiek, dit is onderzoek gericht op de toetsing van beleid of het functioneren van overheid, bedrijven en andere organisaties, inclusief het blootleggen van onbedoelde of ongewenste (neven) effecten.

De signalerende onderzoeksjournalistiek, dit is onderzoek gericht op het opsporen van maatschappelijk relevante veranderingen in de samenleving, zoals sociale, economische, politieke en culturele trends.

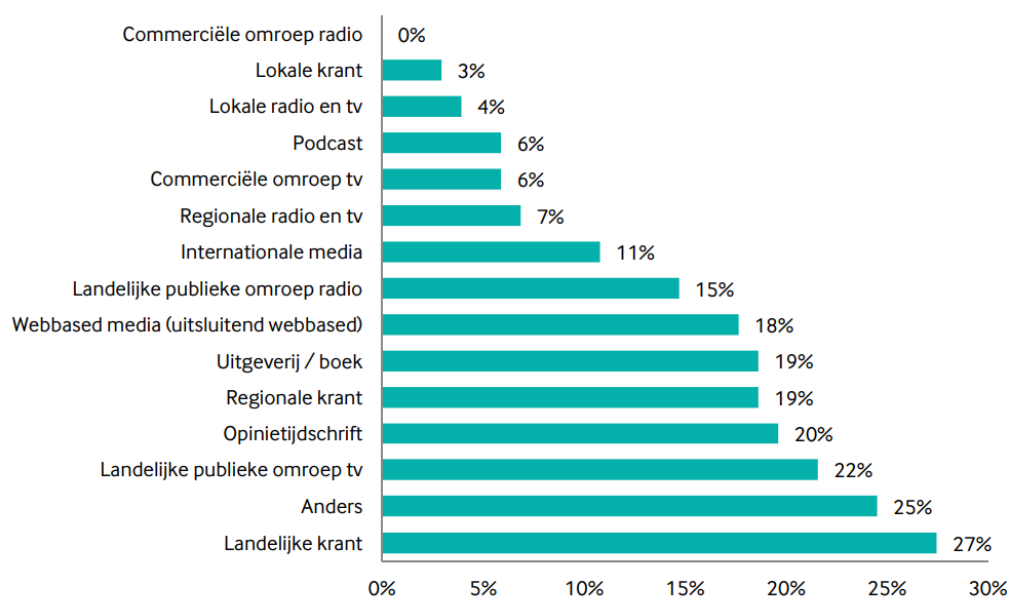
In het onderzoeksdocument [Onderzoeksjournalist](#) is te lezen dat een journalist zich bezig houdt met algemene dagelijkse nieuwsberichten en dat een onderzoeksjournalist juist diepgravend onderzoek uitvoert met een kritische houding. De onderzoeksjournalist focust zich op grotere onthullingen zoals misdaad, corruptie, wanbeleid of wetsovertredingen (Wikipedia-bijdragers, 2022). Deze onderwerpen hebben vaak een bepaalde impact op de publieke samenleving. Een van de belangrijkste kenmerken van onderzoeksjournalistiek is dat het gaat om informatie, die niet zomaar voor het oprapen ligt.

# Kenmerken

- Werken vaak bij grotere bedrijven die de mogelijkheid hebben om het kritische en diepgravende onderzoek te financieren.
- Onderzoeksjournalistiek start met een eigen – in onafhankelijkheid geformuleerde – onderzoeksvraag.
- Onderzoeksjournalistiek beoogt feiten en verbanden bloot te leggen die apart of in hun samenhang nog niet zichtbaar waren.
- Er moet een zeker ‘algemeen belang’ in het geding zijn.
- Er worden onderzoeksjournalistieke methoden ingezet.
- Onderzoeksjournalistiek kost over het algemeen meer tijd dan reguliere journalistiek.

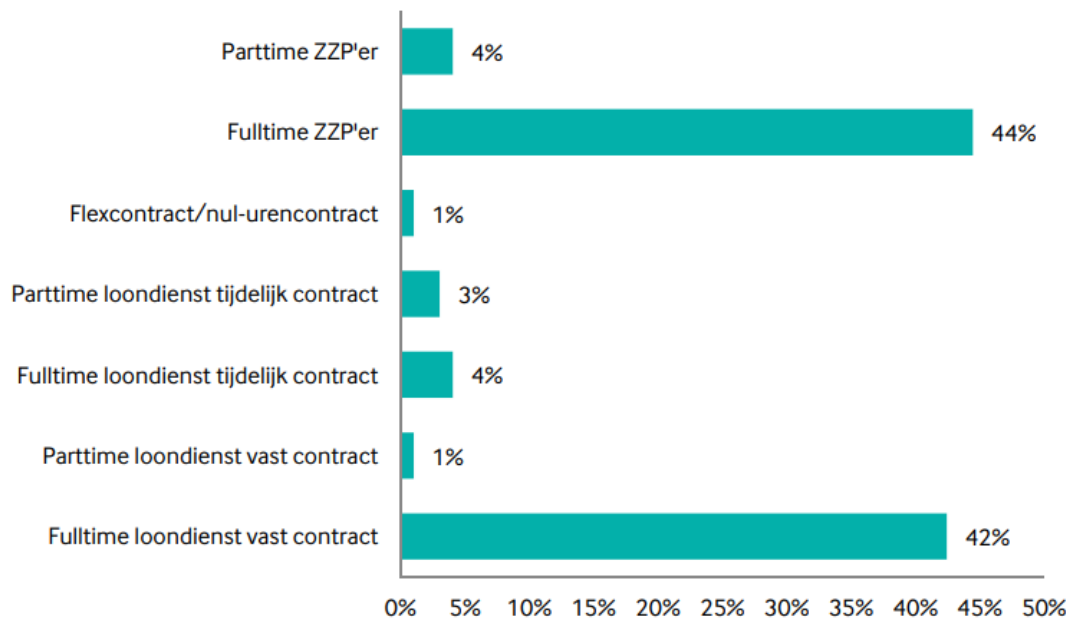
## Soort medium (DSP groep, 2018)

*Percentage van geënquêteerde onderzoeksjournalisten dat actief is voor bepaald medium, meerdere antwoorden mogelijk*



## Arbeidsrelatie

*Arbeidsrelatie van geënquêteerde onderzoeksjournalisten, meerdere antwoorden mogelijk*



## Top 3 knelpunten

- Beschikbaar gestelde tijd
- Geld / financiering
- Obstructie / tegenwerking door overheden / bedrijven

# Functies

- Analyse van rapporten, documenten en andere gegevensdragers.
- Onderzoek naar technische achtergronden.
- Het via interviews en achtergrondgesprekken verkrijgen van gegevens van betrokkenen.
- Verkrijgen van inzage in overheidsdocumenten.
- Het analyseren en valideren van de journalistieke waarde van de gevonden resultaten.
- Het voor het doelpubliek bewerken en uitzend- of persklaar maken van de nieuwsfeiten.
- Infiltreren om aan belangrijke informatie te komen

## Workflow

- Onderzoek
- Analyse
- Verificatie
- Schrijven
- Redactie

# Voorbeelden

## Alberto Stegeman

Nederlandse (misdaad)journalist en presentator. Hij heeft de opleiding Algemene Letteren gedaan. Veel van zijn werk is te zien op televisie, waarbij hij vaak mensen helpt waarbij de politie bijvoorbeeld niet kan helpen. Een bekend programma van Stegeman is *Undercover in Nederland* waar hij in diverse zaken duikt, zoals oplichtingszaken en zaken waarin heikele kwesties aan de kaak worden gesteld, zoals het infiltreren van een legerbasis van Defensie. Leuk feitje: hij is een fanatiek pokerspeler.

## Peter R. de Vries

Was een Nederlands misdaadverslaggever. Hij werd voornamelijk bekend door het door hemzelf bedachte televisieprogramma Peter R. de Vries, misdaadverslaggever, dat in 2012, na zeventien jaar, stopte. Op 6 juli 2021 werd hij neergeschoten, waardoor hij negen dagen later overleed. Bekende zaken van Peter R. de Vries zijn de ontvoering van Freddy Heineken, Nicky Verstappen, Nabil B., etc. Begin 2006 deed hij een poging om nieuw licht te werpen op de moord op John F. Kennedy.

## John van den Heuvel

Nederlands (misdaad)journalist, columnist, presentator, televisieproducent en voormalig politieagent. Hij is direct na zijn havo begonnen aan zijn carrière bij de Amsterdamse politie. Hij heeft zich met verschillende dingen bezig gehouden, zoals drugshandel, criminaliteit, oplichters, ontvoeringen en andere wanpraktijken.

## Daniël Verlaan

Nederlandse techjournalist bij RTL Nieuws. Hij heeft de opleidingen School voor Journalistiek en New Media & Digital Culture gedaan. Hij maakt verhalen over hackers, cybercrime en de duistere kant van het internet.



# Doelgroep

We richten ons op de jonge onderzoeksjournalisten die hun verslagen volledig zelf uittypen. Zij die recentelijk zijn afgestudeerd en alle data volgens traditionele wijze verwerken om tot een artikel te komen. We kunnen hen veel onnodig en arbeidsintensief werk uit handen nemen door ze kennis te laten maken met AI. Deze groep journalisten hebben over het algemeen weinig budget en weinig middelen om diepgaand onderzoek te doen. Door onze applicatie heeft juist deze journalist meer tijd om tot resultaat te komen, dat maakt het voor ons de ideale doelgroep.

Daarnaast zorgen we ervoor dat het gebruik van de applicatie zodanig eenvoudig in gebruik is dat de gemiddelde digibeet ook instaat is om gebruik te maken van AI. Ze hoeven dus niet per se interesse in AI te hebben, omdat we de AI zo veel mogelijk onder water willen laten functioneren.

# Bronnenlijst

Definitie Onderzoeksjournalistiek - Fonds BJP. (2021, 31 augustus). Fonds BJP.

<https://fondsbjp.nl/definitie-onderzoeksjournalistiek/>

Wikipedia-bijdragers. (2022, 19 april). Onderzoeksjournalistiek. Wikipedia.

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Onderzoeksjournalistiek>

Vereniging van Onderzoeksjournalisten. (2022, 25 januari). Onderzoeksjournalistiek, wat is dat? - VVOJ - Vereniging van Onderzoeksjournalisten. VVOJ - Vereniging Van Onderzoeksjournalisten.

<https://www.vvoj.org/over-vvoj/over-de-vereniging/wat-is-onderzoeksjournalistiek/>

Informatie over het beroep Onderzoeksjournalist. (2023b, april 11) Mijnzzp, T.

<https://www.mijnzzp.nl/Beroep/1378-Onderzoeksjournalist/Informatie>

DSP-groep. (2018). Onderzoeksjournalistiek in Nederland. In [www.tweedekamer.nl](http://www.tweedekamer.nl).

Geraadpleegd op 11 april 2023, van

<https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=7fb19da6-60b9-4318-b43f-d82e14a09444&title=Onderzoeksjournalistiek%20in%20Nederland.%20Verkenning%20en%20analyse.pdf>

Code voor de journalistiek:

<https://www.nvj.nl/themas/journalistieke-praktijk/ethische-regels/code-journalistiek#:~:text=D e%20Code%20voor%20de%20Journalistiek%20beoogt%20niet%20een%20toets%20te,voo r%20journalisten%20en%20niet%2Djournalisten.>

Redactiestatuut Investico:

<https://files.platform-investico.nl/app/uploads/2017/05/10124242/Redactiestatuut-Investico.pdf>